

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової
адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

Циклова комісія музичних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчально-виховної роботи

Павло ЯЛОВСЬКИЙ

«*[підпис]*» 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

*Навчально-педагогічна практика (пробні уроки в закладах
загальної середньої освіти)*

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**

Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

Спеціальність **014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)**

Освітньо-професійна програма **Середня освіта (Музичне мистецтво)**

Мороз О. В. Навчально-педагогічна практика (пробні уроки в закладах загальної середньої освіти): робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво). Кременець, 2023. 16 с.

Розробник:

Мороз Олександра Віталіївна – викладач циклової комісії музичних дисциплін Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії музичних дисциплін
Протокол від «31» серпня 2023 р. № 1

Голова циклової комісії

Сергій ШЕГЕРА

1. Вступ

Навчально-педагогічна практика займає важливе місце у системі підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва. Вона виступає як зв'язок між теоретичною підготовкою майбутніх педагогів та їх практичною самостійною роботою в загальноосвітніх закладах, надає професійний педагогічний досвід.

Програма «Навчально-педагогічна практика (пробні уроки в закладах загальної середньої освіти)» складена для навчання здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта (Музичне мистецтво) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів ECTS: 7	Галузь знань 01 Освіта	Нормативна	
Змістових модулів – 5	Спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)		
Загальна кількість годин – 210	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво)	Рік підготовки:	
		3-й	
		Семестр	
		5-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4, 4 самостійної роботи здобувача освіти – 2, 2	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції	
		Практичні	
		60 год.	80 год
		Самостійна робота	
		30 год.	40 год
Вид контролю: залік – 5-й, 6-й семестр			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 67 % / 33 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчально-педагогічної практики є застосування майбутніми учителями музичного мистецтва умінь в практичній діяльності знань з педагогіки, психології та методики викладання музичного мистецтва, виховання потреби постійного удосконалення професійних знань, умінь, навичок та їх педагогічної майстерності, розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу кожного студента.

Основні завдання курсу:

- поглибити і закріпити теоретичні знання з теорії та методики навчання музичного мистецтва у школі;
- сформувати вміння спостерігати й аналізувати освітній процес;
- навчити здійснювати освітню роботу зі школярами з урахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей, опираючись на знання фахових методик, психології, педагогіки;
- формувати вміння і навички виконувати професійні функції;
- формувати педагогічну майстерність під час виконання обов'язків учителя музичного мистецтва;
- підготувати до проведення різного типу уроків із застосуванням методів, що активізують пізнавальну діяльність учнів;
- виробляти вміння встановлювати міжпредметні зв'язки;
- використовувати ефективні педагогічні прийоми та сучасні інформаційні технології навчання;
- розвивати й закріплювати у здобувачів освіти повагу до педагогічної професії, виховувати національні, патріотичні, моральні, естетичні якості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі **компетентності**:

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5 Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8 Здатність використовувати інформацію та комунікаційні технології.

СК1 Здатність враховувати в освітньому процесі вікові особливості учнів.

СК2 Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.

СК3 Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.

СК4 Здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання.

СК5 Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітньому процесі.

СК6 Здатність до формування мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів.

СК7 Здатність до спілкування з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою педагогічного супроводу.

СК8 Здатність до забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі для кожного учня відповідно до його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

СК9 Здатність до планування освітнього процесу в межах посадових обов'язків

СК10 Здатність до організації процесу навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти.

СК11 Здатність до використання освітніх інновацій у професійній діяльності.

СК12 Здатність до моніторингу педагогічної діяльності та визначення власних професійних потреб.

СК13 Здатність розвивати мовно-комунікативну компетентність учнів.

СК15 Здатність до попередження булінгу та протидії різними проявами насильства.

СК16 Здатність до інтеграції знань з педагогіки, психології, музичного мистецтва, синтезу мистецтв, інших навчальних предметів та їх застосування у процесі виконання професійних завдань.

СК17 Здатність до використання в освітньому процесі національних та світових систем музичного виховання учнівської молоді, підходів, принципів, методів і форм проведення уроків музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво»; володіння програмним інструментарієм дистанційної музичної освіти.

СК18 Здатність впроваджувати здоров'язберезувальні технології розвитку особистості засобами музичного мистецтва та працювати з учнями з особливими освітніми потребами.

СК20 Здатність до здійснення дослідницької і навчально-пізнавальної діяльності та презентації її результатів.

СК21 Здатність застосовувати набуті хореографічно-виконавські навички у професійній діяльності.

СК22 Здатність до здійснення організаційної, педагогічної, навчально-тренувальної, постановочно-репетиційної та концертно-гастрольної діяльності керівника дитячого хореографічного колективу з урахуванням його професійної та творчої специфіки.

СК23 Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у вокально-виконавській діяльності.

СК24 Здатність організувати сольну і колективну вокально-виконавську діяльність учнів різних вікових груп.

Програмні результати навчання

Нормативний зміст вивчення здобувачами фахової передвищої освіти навчальної дисципліни «Навчально-педагогічна практика (пробні уроки в закладах загальної середньої освіти)» сформульований у таких програмних результатах навчання:

РН1 Здійснювати професійну діяльність державною мовою як усно, так і письмово.

РН2 Застосовувати ефективні моделі міжособистісної комунікації як в професійній діяльності, так і поза її межами.

РН3 Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб.

РН4 Враховувати вікові особливості учнів в освітньому процесі для забезпечення його ефективності.

РН5 Забезпечувати досягнення результатів навчання, визначених Державними стандартами освіти та типовими освітніми програмами.

РН6 Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі.

РН7 Організовувати освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання.

РН8 Сприяти формуванню мотивації учнів до навчання.

РН9 Використовувати ефективні форми, засоби і стратегії комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями.

РН10 Планувати освітній процес залежно від мети, індивідуальних особливостей учнів, специфіки діяльності закладу освіти.

РН11 Застосовувати інновації у професійній діяльності.

РН12 Оцінювати власну педагогічну діяльність відповідно до визначених критеріїв.

РН13 Формувати в учнів здатність до конструктивної міжособистісної взаємодії.

РН14 Формувати в учнів здатність використовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології для вирішення навчальних завдань.

РН15 Застосовувати основні стратегії поведінки щодо попередження булінгу та протидії різним проявам насильства

РН16 Володіти теоретико-методологічними знаннями у галузі музичного мистецтва, принципами та закономірностями організації музично-освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти; враховувати у процесі музичного навчання та виховання учнів їх індивідуальні та вікові особливості, освітні потреби.

РН17 Демонструвати виконавські навички гри на музичних інструментах.

РН18 Володіти ключовими навичками хорового диригування для здійснення диригентсько-виконавської діяльності та організації вокально-хорової роботи школярів.

РН20 Виявляти здатність до запису нотного тексту, гармонізації мелодичної лінії музичних творів, створення власного акомпанементу шкільного пісенного репертуару.

РН21 Здійснювати дослідницьку і навчально-пізнавальну діяльність у сферах психології, педагогіки, музичної педагогіки та використовувати її результати у професійній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни 5-й семестр

Змістовий модуль 1. Організаційна діяльність.

Тема 1. Настановна конференція.

Мета та завдання навчально-педагогічної практики. Оформлення документація педагогічної практики. Обов'язки методиста та практикантів.

Тема 2. Знайомство із базою практики.

Правила внутрішнього розпорядку закладу. Знайомство із адміністрацією школи, вчителем музичного мистецтва. Огляд навчального кабінету, його обладнання. Ознайомлення з календарним та поурочним плануванням учителя музичного мистецтва. Складання графіку проведення уроків.

Тема 3. Спостереження уроків музичного мистецтва.

Спостереження уроків музичного мистецтва. Вивчення стилю вчителя музичного мистецтва. Знайомство з учнями закріплених класів. Вікові та індивідуальні особливості, вокальні можливості учнів.

Тема 4. Підготовка до навчальної діяльності.

Консультації щодо написання конспектів уроків. Написання конспектів уроків, підготовка наочного, музично-теоретичного, дидактичного матеріалу, мультимедійного контенту.

Змістовий модуль 2. Практична діяльність.

Тема 5. Проведення та аналіз уроків музичного мистецтва.

Самостійне проведення та аналіз пробних занять. Спостереження та аналіз уроків музичного мистецтва студентів-практикантів. Ведення педагогічного щоденника. Продовження роботи з вивчення особливостей розвитку учнів школи.

Змістовий модуль 3. Звітно-підсумкова діяльність.

Тема 6. Оформлення документації навчально-педагогічної практики

Консультації щодо оформлення документації. Оформлення щоденника практики. Естетичне оформлення конспектів уроків музичного мистецтва. Перевірка документації навчально-педагогічної практики.

Тема 7. Звітна конференція.

Підготовка до звітної конференції. Проведення звітної конференції. Оцінювання навчально-педагогічної практики.

6-й семестр

Змістовий модуль 4. Практична діяльність.

Тема 8. Проведення та аналіз уроків музичного мистецтва.

Самостійне проведення та аналіз пробних занять. Спостереження та аналіз уроків музичного мистецтва студентів-практикантів. Ведення педагогічного щоденника. Продовження роботи з вивчення особливостей розвитку учнів школи.

Змістовий модуль 5. Звітно-підсумкова діяльність.

Тема 9. Оформлення документації навчально-педагогічної практики

Консультації щодо оформлення документації. Оформлення щоденника практики. Естетичне оформлення конспектів уроків музичного мистецтва. Перевірка документації навчально-педагогічної практики.

Тема 10. Звітна конференція.

Підготовка до звітної конференції. Проведення звітної конференції. Оцінювання навчально-педагогічної практики.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лекц.		сем.	практ.	лаб.	с. р.	
Змістовий модуль 1. Організаційна діяльність.						
Тема 1. Настановна конференція.	4			4		-
Тема 2. Знайомство із базою практики.	4			4		-
Тема 3. Спостереження уроків музичного мистецтва.	4			4		-
Тема 4. Підготовка до навчальної діяльності.	10			2		8
Разом за змістовим модулем 1.	22			14		8
Змістовий модуль 2. Практична діяльність.						
Тема 5. Проведення та аналіз уроків музичного мистецтва.	52			38		14
Разом за змістовим модулем 2.	52			38		14
Змістовий модуль 3. Звітно-підсумкова діяльність.						
Тема 6. Оформлення документації навчально-педагогічної практики	12			4		8
Тема 7. Звітна конференція.	4			4		-
Разом за змістовим модулем 3.	16			8		8
Разом за 5-й семестр	90			60		30
Змістовий модуль 4. Практична діяльність.						
Тема 8. Проведення та аналіз уроків музичного мистецтва.	102			72		30
Разом за змістовим модулем 4.	102			72		30
Змістовий модуль 5. Звітно-підсумкова діяльність.						
Тема 9. Оформлення документації навчально-педагогічної практики	14			4		10
Тема 10. Звітна конференція.	4			4		-
Разом за змістовим модулем 5.	18			8		10

модулем 5.					
Разом за 6-й семестр.	120			80	40
Разом годин за навчальним планом.	210			140	70

5. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1.	Настановна конференція.	4
2.	Знайомство із базою практики.	4
3.	Спостереження уроків музичного мистецтва.	4
4.	Підготовка до навчальної діяльності.	2
5.	Тема уроку «Як зрозуміти мову мистецтва» 3 клас	2
6.	Тема уроку «Магічна стихія народних танців» 5 клас	2
7.	Тема уроку «Інтонація в мистецьких творах» 3 клас	2
8.	Тема уроку «Народні музичні інструменти» 5 клас	2
9.	Тема уроку «Пори року в мистецтві» 3 клас	2
10.	Тема уроку «Народна музика у творчості композиторів» 5 клас	2
11.	Тема уроку «Осінній настрій у мистецьких творах» 3 клас	2
12.	Тема уроку «Мереживо східних мелодій» 5 клас	2
13.	Тема уроку «Мистецтво звуків і кольорів» 3 клас	2
14.	Тема уроку «голос – музичний інструмент, дарований природою» 5 клас	2
15.	Тема уроку «Як розвивається мова мистецтва» 3 клас	2
16.	Тема уроку «Битва хорів» 5 клас	2
17.	Тема уроку «Мистецтво творити красу» 3 клас	2
18.	Тема уроку «Тембри інструментів» 5 клас	2
19.	Тема уроку «Динамічний розвиток у мистецтві» 3 клас	2
20.	Тема уроку «Путівник по симфонічному оркестру» 5 клас	2
21.	Тема уроку «У мистецтві завжди лад» 3 клас	2
22.	Тема уроку «Срібні тембри духового оркестру» 5 клас	2
23.	Тема уроку «Сюжетний розвиток у мистецтві» 3 клас	2
24.	Тема уроку «Естрадний оркестр» 5 клас	2
25.	Тема уроку «Зимові фантазії» 3 клас	2
26.	Тема уроку «Музичні інтонації Сходу» 5 клас	2
27.	Тема уроку «Зимові ігри та розваги» 3 клас	2
28.	Тема уроку «Музика і література: діалог мистецтва» 5 клас	2
29.	Тема уроку «Зима у творчості митців» 3 клас	2
30.	Тема уроку «Цирк – мистецтво, сповнене радості» 5 клас	2

31.	Тема уроку «Мистецтво танцю» 3 клас	2
32.	Тема уроку «Театр відчиняє двері» 5 клас	2
33.	Тема уроку «Крокуємо під звуки козацького маршу» 3 клас	2
34.	Тема уроку «Ляльковий театр» 5 клас	2
35.	Тема уроку «До вершин майстерності» 3 клас	2
36.	Тема уроку «На оперній сцені» 5 клас	2
37.	Тема уроку «З музикою у серці» 3 клас	2
38.	Тема уроку «Там, де панує рух. Балет» 5 клас	2
39.	Тема уроку «Зустрічаємо весну» 3 клас	2
40.	Тема уроку «Музичні та хореографічні ансамблі» 5 клас	2
41.	Тема уроку «У чарівному світі балету» 3 клас	2
42.	Тема уроку «Музика свят і розваг» 5 клас	2
43.	Тема уроку «Як створюється балетна вистава» 3 клас	2
44.	Тема уроку «Східний театр» 5 клас	2
45.	Тема уроку «Свято на балетній сцені» 3 клас	2
46.	Тема уроку «Музика в кіно» 5 клас	2
47.	Тема уроку «Різновиди мистецьких жанрів» 3 клас	2
48.	Тема уроку «Образи анімації» 5 клас	2
49.	Тема уроку «Птахи – провісники весни» 3 клас	2
50.	Тема уроку «Телебачення: погляд у світ» 5 клас	2
51.	Тема уроку «Музичний дивосвіт» 3 клас	2
52.	Тема уроку «Мистецтво в рекламі» 5 клас	2
53.	Тема уроку «Дзвонять дзвони великодні» 3 клас	2
54.	Тема уроку «Сплетіння музики в єдиному акорді: кольоромузика» 5 клас	2
55.	Тема уроку «Мистецька феєрія» 3 клас	2
56.	Тема уроку «Електронна музика» 5 клас	2
57.	Тема уроку «Безмежний світ людських почуттів» 3 клас	2
58.	Тема уроку «Карнавал крокує континентами» 5 клас	2
59.	Тема уроку «Національний характер у мистецтві» 3 клас	2
60.	Тема уроку «Перевіряю свої досягнення» 5 клас	2
61.	Оформлення документації навчально-педагогічної практики	8
62.	Звітна конференція	8
	Разом	140

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Зміст завдання	Кількість годин
1.	Вивчення типових освітніх та навчальних програм з музичного мистецтва (Р. Б. Шияна)	2
2.	Аналіз календарно-тематичного планування уроків музичного мистецтва для кожного класу (3 клас за	2

	програмою В. Островського, 5 клас – Л. Масол)	
3.	Опрацювати підручник В. Островського Мистецтво 3 клас	2
4.	Опрацювати підручник Л. Масол Мистецтво 5 клас	2
5.	Підготовка до написання конспектів уроків відведених класах, в якому представлено інтеграцію різних видів мистецтв. Спостереження та аналіз уроків музичного мистецтва студентів-практикантів. Ведення педагогічного щоденника.	44
6.	Оформлення щоденника практики. Естетичне оформлення конспектів уроків музичного мистецтва. Підготовка до звітної конференції.	18
	Разом	70

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти під час самостійної роботи на семінарських (практичних) заняттях

1-2 бали – здобувач фахової передвищої освіти допускає суттєвих помилок у використанні методів і засобів музичної діяльності, не забезпечує належну дисципліну учнів, виявляє суттєві прогалини в теоретичних знаннях, некритично, безвідповідально ставився до своїх обов'язків.

3 бали – здобувач фахової передвищої освіти допускає незначні помилки, пов'язані зі знанням навчального предмета, методикою проведення занять у школі, слабо стимулює діяльність учнів; проявляє себе недостатньо старанним і самостійним.

4 бали – здобувач фахової передвищої освіти ефективно вирішує завдання практики, допускає незначні помилки в побудові і проведенні уроків, використовує різні методи навчання; працює над підвищенням рівня своєї професійної компетентності.

5 балів – здобувач фахової передвищої освіти на високому рівні володіє теоретичними знаннями та здатний до їх творчого практичного використання; раціонально застосовує різні методи навчання, прийоми організації та активізації діяльності учнів; активно працює над підвищенням рівня своєї професійної компетентності.

7. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція (лекція-інформація, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-демонстрація, лекція-візуалізація), практичні заняття, бесіда, розповідь, практичні та дослідні роботи, самостійна робота, спостереження, аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення, брейнсторм, метод проєктів, художньо-педагогічний аналіз музичних творів тощо.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів, створення відчуття успіху у навчанні.

8. Методи контролю

Поточний контроль: перевірка виконання здобувачами завдань самостійної роботи, оцінювання якості підготовки та проведення уроків музичного мистецтва.

Підсумковий контроль: заліку 5-ому та 6-ому семестрах.

9. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни

Оцінку «5», «відмінно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який на високому рівні володіє теоретико-методологічними знаннями у сфері музичного виховання учнів початкових та середніх класів, уміє максимально використовувати у педагогічній діяльності набуті знання і практичні уміння, використовує сучасні педагогічні технології і нові інформаційні засоби навчання, користується повагою серед студентів, учнів, викладачів, методистів, керівників педпрактики; здав у визначений термін правильно оформлену документацію; склав на високому рівні екзамен з педагогічної практики.

Оцінку «4», «добре» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який володіє навчально-програмовим матеріалом у процесі педагогічної практики, допускає незначні методичні помилки, але самостійно їх виправляє; здав вчасно документацію, в яку можуть бути внесені незначні доповнення і поправки за вказівкою керівника педпрактики; склав на достатньому науково-педагогічному рівні іспит з педагогічної практики.

Оцінку «3», «задовільно» – здобувач фахової передвищої освіти, який демонструє відсутню систематичність у роботі, виконує на низькому професійно-педагогічному рівні роботу, передбачену програмою з педпрактики; допускає помилки, пов'язані зі знанням навчального предмета та методикою проведення занять у школі; здав документацію з великим запізненням, допустивши при цьому значні помилки в її оформленні.

Оцінку «2», «незадовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який не виконав програми практики і отримав незадовільну оцінку при складанні екзамену за практику, не здав документації.

10. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, періодичні видання, методичні посібники, мультимедійні презентації за змістом тем.

11. Рекомендована література

Основна

1. Бірюк І. А. Інтегровані уроки у початковій школі : метод. посіб. Володимирець: 2018. 65 с.
2. Вовк М. В. Методика музичного виховання в школі: курс лекцій. Івано-Франківськ, 2012. 264 с.
3. Гавриленко Л. Розспівування і вокаліз як складники вокального виховання учнів. *Мистецтво та освіта*. 2008. Вип. № 1.
4. Гринчук І. Інноваційний підхід до організації слухання музики. *Мистецтво та освіта*. 2004. Вип. № 4. С. 13-16.
5. Гумінська О. Здрастуй, музику (музичні вітання на уроці музики). *Мистецтво та освіта*. 2002. Вип. № 3.
6. Масол Л. Виховний потенціал мистецтва – джерело освітніх інновацій. *Мистецтво та освіта*. 2001. Вип. № 1. С. 2-5.
7. Масол Л. М. Підготовка вчителів до поліхудожнього виховання учнів (теоретичні підходи й експериментальний досвід). *Мистецтво та освіта*. Київ, 2009. № 2. С. 2–6. 13.
8. Масол Л. М. Методика навчання мистецтва у початковій школі : посіб. для вчит. / Л. М. Масол, О. В. Гайдамака, Е. В. Белкіна, О. В. Калініченко, І. В. Руденко. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. 256 с.
9. Масол Л. М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика : [монографія]. Київ: Промінь, 2006. 432 с.
10. Нова Українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed>.
11. Ростовський О.Я. Методика викладання музики в основній школі: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. 272 с.
12. Ростовський О.Я. Методика викладання музики в початковій школі: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. 217 с.
13. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти. Тернопіль: Богдан, 2011. 640 с.
14. Фурсенко Т. З досвіду організації музичного дозвілля підлітків. *Мистецтво та освіта*. 2002. Вип. № 1. С. 13-15.
15. Шинкаренко А. І., Бондаренко Н. Є. Музичне сприймання: теоретичний та методичний аспекти: хрестоматійний посібник (МОНМС України, лист від 22.07.2011 р., № 1/11-6533). Кременець: ВЦ КОГПІ ім. Тараса Шевченка, 2011. 403 с.

Допоміжна

1. Баранова Н. Взаємозв'язок між сприйняттям музики старшокласниками та їх темпераментом. *Мистецтво та освіта*. 2011. Вип. № 1. С. 10–13.
2. Безсонова І. Музичний образ (методична розробка уроку). *Мистецтво та освіта*. 2004. Вип. № 1. С. 48–49.
3. Булатова Л. Розвиток пізнавальної активності учнів на уроках музики. *Мистецтво та освіта*. 2004. Вип. № 4. С. 9–12.
4. Гайдамака О. В. Поліхудожнє виховання молодших школярів на уроках предметів естетичного циклу : автореф. дис. канд. пед. наук. Київ, 2016. 22 с.

5. Кондрацька Л. Сучасні технології підготовки майбутніх учителів мистецтва. *Мистецтво та освіта*. 2003. Вип. № 2. С. 7–11.

6. Корнілова О. Музична драматургія (методична розробка уроку). *Мистецтво та освіта*. 2002. Вип. № 3. С.18–19.

7. Масол Л. Концепція загальної мистецької освіти. *Мистецтво та освіта*. 2004. Вип. № 1. С. 2–5.

8. Пермяков О. А., Власенко І. М., Ларентьєва О. О. Дидактичні ігри на уроках музики: науково-методичний посібник. Київ: КНТ, 2014. 271 с.

9. Ярецький В. Уроки-концерти патріотичного спрямування. *Мистецтво та освіта*. 2002. Вип. № 3. С. 14–15.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека методичних матеріалів для вчителя музичного мистецтва. URL: <https://vseosvita.ua/library/muzika>

2. Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

3. Національна бібліотека ім. В. Вернадського.
URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>